

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA RACIBÓRZ**

z dnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na rok 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1372) oraz art. 4¹ ust.1 i 2 i art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1119) po przeprowadzeniu konsultacji społecznych zgodnie z Uchwałą Nr XXII/300/2016 Rady Miasta Racibórz z dnia 26 października 2016 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z Raciborską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 8 listopada 2016 r. poz. 5641).

**Rada Miasta Racibórz
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Racibórz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022r.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Racibórz
z dnia 2021 r.

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI
I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2022

RACIBÓRZ

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie.....	3
II.	Diagnoza lokalna	4
	1. Sytuacja demograficzna w latach 2016-2020	4
	2. Rynek napojów alkoholowych w Gminie Racibórz w latach 2016-2020	4
	3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu na przestrzeni lat 2016-2020	5
	4. Nietrzeźwość w miejscach publicznych	7
	5. Działalność Miejskiego Centrum Profilaktyki „Drogowskaz” (MCP „Drogowskaz”) w Raciborzu.....	7
	6. Działalność profilaktyczna	8
III.	Cele Programu	9
IV.	Zadania i wskaźniki zaplanowane w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022	10
	1. Zwiększenie oferty pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie	10
	2. Poprawa sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez udzielanie pomocy psychospołecznej	11
	3. Ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży	11
	4. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat ryzyka zażywania środków psychoaktywnych	13
	5. Podniesienie stanu wiedzy z zakresu prawa dotyczącego reklamy, handlu i spożywania alkoholu.....	14
	6. Poszerzenie oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	14
V.	Podmiot koordynujący i realizatorzy Programu	14
VI.	Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu.....	15
VII.	Harmonogram realizacji Programu, źródła finansowania	16
VIII.	Sprawozdawczość	16

I. Wprowadzenie

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gminy art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a aktem prawnym regulującym politykę państwa wobec alkoholu jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119), zwana dalej Ustawą.

Zadania własne gminy z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi określone zostały w art. 4¹ ust. 1 Ustawy i w szczególności obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ (reklama i promocja napojów alkoholowych) i art. 15 (m.in. zakaz sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia) ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów i klubów integracji społecznej.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w Programie na 2022 rok dostosowane są do lokalnych potrzeb oraz możliwości prowadzenia określonych form pracy, z uwzględnieniem posiadanych zasobów instytucjonalnych i kadrowych. Program przewiduje również współpracę z podmiotami zewnętrznymi.

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców Miasta Racibórz, w jakikolwiek sposób związanych z chorobą alkoholową, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jej wystąpienia.

Program ma charakter otwarty. W przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, zadania w nim wyznaczone mogą zostać zmodyfikowane lub poszerzone.

Przy opracowywaniu niniejszego Programu uwzględnione zostały rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz cele operacyjne dotyczące profilaktyki uzależnień, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

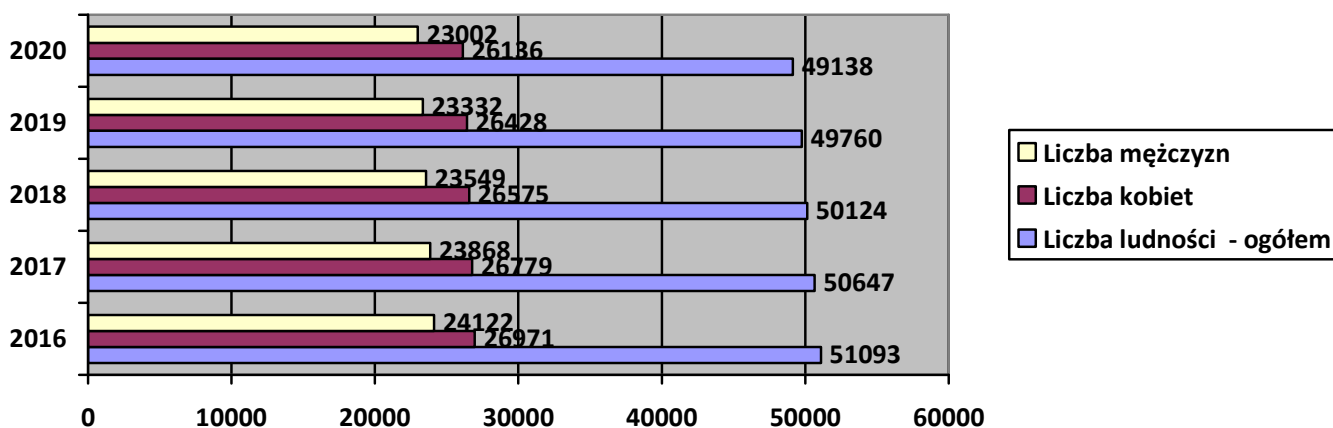
Przygotowanie Programu odbyło się przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu, która pozytywnie zaopiniowała dokument.

II. Diagnoza lokalna.

1. Sytuacja demograficzna w latach 2016-2020

Rok	Liczba mieszkańców, w tym liczba kobiet i liczba mężczyzn		Liczba urodzeń	Liczba zgonów
2016	51 093	Kobiet 26971	451	589
		Mężczyzn 24122		
2017	50647	Kobiet 26779	505	656
		Mężczyzn 23868		
2018	50124	Kobiet 26575	468	683
		Mężczyzn 23549		
2019	49760	Kobiet 26428	460	650
		Mężczyzn 23332		
2020	49138	Kobiet 26 136	429	792
		Mężczyzn 23 002		

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Racibórz

Wykres 1 : Liczba ludności Raciborza w latach 2016-2020

2. Rynek napojów alkoholowych w Gminie Racibórz w latach 2016-2020.

Poniżej zostają zamieszczone informacje dotyczące wartości sprzedanego alkoholu oraz liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Racibórz na przestrzeni lat 2016-2020.

Tabela 1. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w Gminie Racibórz.

Rok	Poza miejscem sprzedaży			Razem	W miejscu sprzedaży			Razem	Ogółem
	według zawartości alkoholu				według zawartości alkoholu				
	do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18%		do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18%		
2016	14	12	12	38	17	16	12	45	83
2017	19	22	19	60	9	5	6	20	80
2018	19	19	18	56	10	7	8	25	81
2019	10	9	11	30	16	11	8	35	65
2020	16	16	16	48	4	1	0	5	53

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Racibórz

Tabela 2. Wartość (w zł) alkoholu sprzedanego na terenie Gminy Racibórz (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych).

Rok	Do 4,5% (oraz piwa)	Od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	Powyżej 18%	Razem
2016	27 633 213,39	6 409 678,40	28 538 476,94	62 581 368,73
2017	27 675 868,30	6 943 766,90	28 972 895,56	63 592 530,76
2018	28 335 826,69	7 174 932,63	29 254 334,54	64 765 093,86
2019	31 129 853,81	7 821 211,19	32 980 674,60	71 931 739,67
2020	29 249 673,25	8 307 772,10	34 412 933,47	71 970 378,82

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Racibórz

3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu na przestrzeni lat 2016-2020.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwana dalej Komisją, działa na podstawie art. 4¹ ust. 3, ust. 4 i ust. 5 oraz art. 25, 25a i 26 Ustawy. Zajmuje się inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób uzależnionych, a także podejmowaniem czynności zmierzających do zobowiązania osoby uzależnionej do podjęcia leczenia odwykowego.

Szczegółowe zadania Komisji:

- 1) Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu.

- 2) Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
 - 3) Prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
 - 4) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, w tym:
 - a) motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
 - b) udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 - c) kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na specjalistyczne badania diagnostyczne (badanie biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu),
 - d) kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
 - e) udział w postępowaniu sądowym.
 - 5) Wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Miasta Racibórz lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 3a Ustawy.
 - 6) Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.
 - 7) Udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- W skład Komisji zgodnie z art. 4¹ ust. 4 Ustawy wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Dane szczegółowe na temat działalności Komisji przedstawia poniższa tabela.

Tabela. 3. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu na przestrzeni lat 2016-2020.

Rok		2016	2017	2018	2019	2020
Liczba członków Komisji		5	6	6	6	6
Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy interwencyjno – motywujące		253	178	157	142	126
Liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego		75	69	63	54	36
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy interwencyjno – motywujące:		196	195	186	160	124
w tym:	osoby pokrzywdzone doznające przemocy	73	98	96	87	76
	osoby stosujące przemoc	57	43	41	38	31
	świadkowie przemocy	66	54	49	35	17
Liczba wydanych postanowień dotyczących zaopiniowania wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.		38	31	36	28	24

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu

4. Nietrzeźwość w miejscach publicznych.

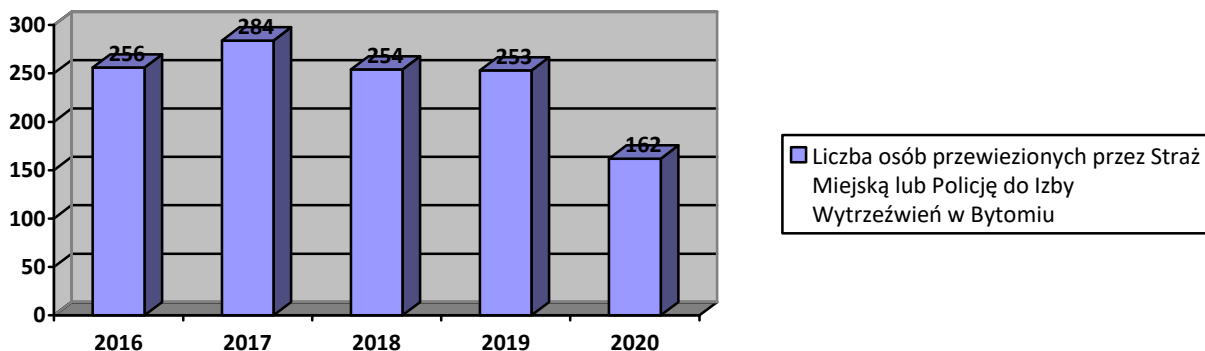
Na podstawie podpisanego 27 grudnia 2012 roku porozumienia pomiędzy Gminą Racibórz a Gminą Bytom osoby nietrzeźwe przebywające na terenie Gminy Racibórz przewożone są do Izby Wyrzeźwień w Bytomiu, która mieści się w ramach działalności Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu.

Liczbę osób nietrzeźwych przewiezionych z terenu Raciborza do Izby Wyrzeźwień w Bytomiu oraz wartość świadczeń udzielonych przez Izbę obrazuje niżej zamieszczona tabela i zamieszczone wykresy.

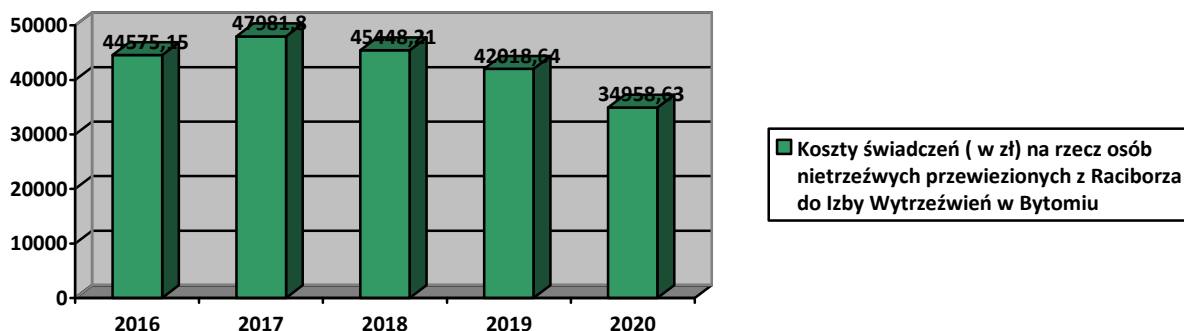
Tabela. 4. Świadczenia na rzecz osób nietrzeźwych przewiezionych z Gminy Racibórz do Izby Wyrzeźwień w Bytomiu.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób przewiezionych przez Straż Miejską lub Policję do Izby Wyrzeźwień w Bytomiu	256	284	254	253	162
Koszt świadczeń na rzecz osób nietrzeźwych przewiezionych z Gminy Racibórz do Izby Wyrzeźwień w Bytomiu	44 575,15	47 981,80	45 448,21	42 018,64	34 958,63

Źródło: Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Racibórz

Wykres 2. Liczba osób przewiezionych przez Straż Miejską lub Policję do Izby Wyrzeźwień w Bytomiu na przestrzeni lat 2016-2020.

Wykres 3. Koszt świadczeń (w zł) na rzecz osób nietrzeźwych przewiezionych z Raciborza do Izby Wyrzeźwień w Bytomiu na przestrzeni lat 2016-2020

5. Działalność Miejskiego Centrum Profilaktyki „Drogowskaz” (MCP „Drogowskaz”) w Raciborzu.

W Raciborzu przy ulicy księdza Józefa Londzina 46/5/5a i 7 funkcjonuje powstałe w 2006 roku Miejskie Centrum Profilaktyki „Drogowskaz”. W ramach jego działalności oferuje się

mieszkańcom Raciborza bezpłatne poradnictwo z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

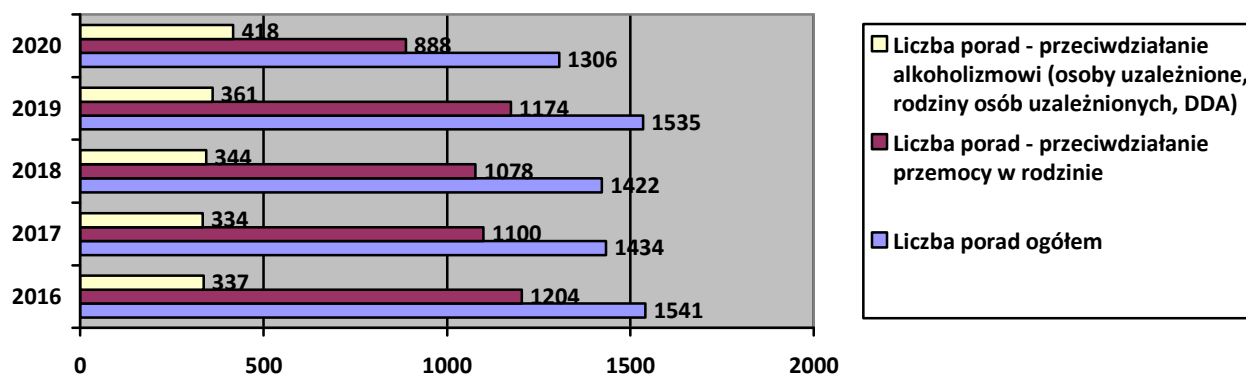
Głównym celem funkcjonowania MCP „Drogowskaz” jest podejmowanie interdyscyplinarnych, profesjonalnych i skoordynowanych działań, wykorzystując zarówno zasoby klientów i ich naturalnego otoczenia społecznego, jak i instytucji pomagających. Takie założenie funkcjonowania pomaga osobom, korzystającym z poradnictwa, odzyskać równowagę wewnętrzną i poczucie sprawstwa oraz pomaga w rozwiązywaniu problemów stanowiących podłoże sytuacji kryzysowych czy traumatycznych.

Zakres i ilość konsultacji udzielonych przez MCP „Drogowskaz” na przestrzeni lat 2016-2020 obrazuje niżej zamieszczona tabela i wykres.

Tabela. 5. Działalność Miejskiego Centrum Profilaktyki „Drogowskaz” w Raciborzu w latach 2016-2020.

Rok		2016	2017	2018	2019	2020
Liczba porad, konsultacji ogółem		1541	1434	1422	1535	1306
Liczba porad, konsultacji udzielonych w ramach przeciwdziałania alkoholizmowi		337	334	344	361	418
w tym:	liczba porad dla rodzin, DDA	198	173	199	211	241
	liczba porad dla osób z problemem alkoholowym	139	161	145	150	177

Dane: Miejskie Centrum Profilaktyki „Drogowskaz” w Raciborzu

Wykres 4. Działalność Miejskiego Centrum Profilaktyki „Drogowskaz” w Raciborzu na przestrzeni lat 2016-2020

6. Działalność profilaktyczna.

Istotną rolę w zapobieganiu uzależnieniom pełni rola profilaktyki. Corocznie, w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wpisuje się zadania mające na celu ograniczenie występowania negatywnych zachowań dzieci i młodzieży, będących konsekwencją nadużywania alkoholu.

Na przestrzeni 2016-2020 roku działalność profilaktyczna dla dzieci i młodzieży w Gminie Racibórz przedstawia się następująco:

Działania		Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Organizacja szkolnych programów profilaktycznych,	ilość podmiotów		20	20	16	17	0
	wysokość środków finansowych przekazanych na realizację zadania		81 610	81 034,67	70 260	69 138,76	0
Uczestnictwo w ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej pod nazwą „Zachowaj Trzeźwy Umysł”	ilość podmiotów		13	13	13	12	0
	Wysokość środków finansowych przekazanych na realizację zadania		4 920	4 920	4 920	4 428	0
Organizacja pozalekcyjnych zajęć o charakterze sportowo – profilaktycznych w ramach propagowania zdrowego sposobu spędzania czasu wolnego z realizacją programu profilaktycznego	ilość podmiotów		14	14	15	10	9
	wysokość środków finansowych przekazanych na realizację zadania		290 570	280 000	290 000	300 000	150 000
Organizacja wypoczynku letniego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży	ilość podmiotów		9	5	7	7	2
	wysokość środków finansowych przekazanych na realizację zadania		90 000	90 000	80 000	100 000	15 400
Realizacja programów profilaktycznych z elementami opieki i wychowania dzieci i młodzieży	ilość podmiotów		4	4	4	3	3
	wysokość środków finansowych przekazanych na realizację zadania		240 000	240 000	240 000	190 000	201 000

Źródło: Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Racibórz.

III. Cele Programu

Celem strategicznym Programu w 2022 roku jest ograniczenie na terenie Gminy Racibórz zdrowotnych i społecznych skutków nadużywania alkoholu.

Celami szczegółowymi Programu są:

- 1) zwiększenie oferty pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 2) poprawa sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez udzielanie pomocy psychospołecznej;
- 3) ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych;
- 4) poszerzanie oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat ryzyka zażywania środków psychoaktywnych poprzez edukację publiczną;
- 6) podnoszenie kompetencji osób współrealizujących Program poprzez organizację różnych form szkoleniowych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.

IV. Zadania i wskaźniki zaplanowane w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022

1. Zwiększenie oferty pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Zadania	Wskaźniki	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
1) Dofinansowanie/finansowanie zadań z zakresu pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;	a) wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania; b) ilość osób korzystających z pomocy.	2.7.(zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich 2.6. (zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie
2) Finansowanie udziału w konferencjach, szkoleniach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin w Gminie Racibórz;	a) wysokość środków finansowych przeznaczonych na podnoszenie kwalifikacji osób realizujących Program; b) ilość osób przeszkolonych.	2.3.(zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień
3) Dofinansowanie prowadzonych działań terapeutycznych dla osób uzależnionych i nadużywających alkoholu dowożonych z terenu Raciborza do Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu ;	a) ilość osób przewiezionych z terenu Raciborza do Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu; b) wysokość środków finansowych przeznaczonych na świadczenia Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu.	2.7. (zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich
4) Opłacanie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;	a) ilość badań przeprowadzonych przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu; b) wartość badań biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	2.7.(zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich

2. Poprawa sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez udzielanie pomocy psychospołecznej.

Zadania	Wskaźniki	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
1) Finansowanie lub dofinansowywanie lokalnych punktów konsultacyjnych, w tym prowadzenie Miejskiego Centrum Profilaktyki „Drogowskaz” w Raciborzu (finansowanie wynagrodzenia osób udzielających porad, zakup niezbędnego wyposażenia, finansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje osób udzielających porad)	a) liczba finansowanych lub dofinansowanych punktów konsultacyjnych; b) wysokość środków przeznaczonych na działalność punktów konsultacyjnych.	2.7. (zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich 2.6. (zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie
2) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem uzależnienia;	a) liczba osób przeszkolonych; b) liczba szkoleń i kursów specjalistycznych.	2.3. (zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień
3) Opracowywanie lub zakup gotowych publikacji na temat alkoholizmu i zjawiska przemocy w rodzinie oraz upowszechnianie materiałów zawierających informacje o zadaniach i kompetencjach podmiotów świadczących pomoc w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	a) wysokość środków finansowych przeznaczonych na zakup materiałów edukacyjno – informujących; b) liczba zakupionych lub opracowanych materiałów edukacyjno – informujących.	2.1 (zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom 2.3. (zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień

3. Ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży.

Zadania	Wskaźniki	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
1) Realizacja programów profilaktycznych w przedszkolach, szkołach i innych placówkach oświatowych, w tym programy rekomendowane przez Krajowe Biuro ds.	a) liczba realizowanych programów profilaktycznych; b) ilość podmiotów	2.4. (zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz

<p>Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii;</p>	<p>realizujących działania; c) wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację programów</p>	<p>wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach sytemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego</p>
<p>2) Organizacja lub dofinansowanie zajęć dla rodziców i opiekunów dzieci uczęszczających do placówek realizujących programy profilaktyczne;</p>	<p>a) liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych; b) liczba działań adresowanych do rodziców.</p>	<p>2.5.(zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Poszerzenie i podniesienie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo – wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin</p>
<p>3) Propagowanie zdrowego, alternatywnego sposobu spędzania czasu wolnego poprzez dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych o charakterze sportowo – rekreacyjnym z realizacją programów profilaktycznych;</p>	<p>a) liczba podmiotów realizujących działania; b) liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach o charakterze sportowo – rekreacyjnych; c) wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację pozalekcyjnych zajęć o charakterze sportowo –rekreacyjnych.</p>	<p>2.5.(zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Poszerzenie i podniesienie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo – wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin</p>
<p>4) Dofinansowanie programów profilaktycznych z elementami opiekuńczo – wychowawczymi;</p>	<p>a) liczba realizowanych programów profilaktycznych z elementami opiekuńczo – wychowawczymi; b) liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych z elementami opiekuńczo – wychowawczymi; c) wysokość środków finansowych przeznaczonych na programy profilaktyczne z elementami opiekuńczo – wychowawczymi.</p>	<p>2.4. (zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Poszerzenie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach sytemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego 2.5. (zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Poszerzenie i podniesienie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo – wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin</p>

5) Współorganizacja/organizacja wypoczynku letniego i/lub zimowego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Racibórz;	a) liczba podmiotów realizujących działania; b) liczba dzieci i młodzieży biorących udział w wypoczynku; c) wysokość środków finansowych przeznaczonych na współorganizację /organizację wypoczynku.	2.5.(zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Poszerzenie i podniesienie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo – wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin
6) Realizacja programów profilaktycznych realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;	a) liczba podmiotów realizujących działania; b) liczba dzieci i młodzieży biorących udział w realizowanym programie profilaktycznym; c) wysokość środków finansowych przeznaczonych na programy profilaktyczne realizowane przez placówkę wsparcia dziennego.	2.4.(zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Poszerzenie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach sytemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego 2.5. (zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Poszerzenie i podniesienie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo – wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin
7) Zapewnienie dzieciom pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej w ramach programów profilaktycznych realizowanych w placówkach oświatowych i opiekuńczych;	a) liczba podmiotów realizujących działania; b) liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą psychologiczną lub /i socjoterapeutyczną; c) wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację działania.	2.5. (zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Poszerzenie i podniesienie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo – wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin

4. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat ryzyka zażywania środków psychoaktywnych

Zadania	Wskaźniki	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
1) Prowadzenie lokalnych akcji profilaktycznych lub włączanie się w realizację kampanii ogólnopolskich; 2) Organizacja różnych form szkoleniowych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania przemocy w rodzinie; 3) Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie działalności edukacyjno – informacyjnej	a) wysokość środków finansowych przeznaczonych na lokalne lub ogólnopolskie kampanie profilaktyczne; b) ilość przeprowadzonych kampanii profilaktycznych; c) ilość zorganizowanych	2.1 (zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań

z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;	form szkoleniowych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom 2.3.(zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom) Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień
--	---	---

5. Podniesienie stanu wiedzy z zakresu prawa dotyczącego reklamy, handlu i spożywania alkoholu

Zadania	Wskaźniki	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
1) Prowadzenie przez funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej prewencyjnych kontroli pod kątem: a) nieprzestrzegania zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych, b) wypełniania przez sprzedawców obowiązków nałożonych przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	a) liczba interwencji funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej pod kątem: – nieprzestrzegania zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych, – wypełniania przez sprzedawców obowiązków nałożonych przepisami Ustawy.	2.5. (uzależnienie od alkoholu) Zwiększenie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych

6. Poszerzanie oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania	Wskaźniki
1) Współpraca z podmiotami współrealizującymi Program poprzez wzajemne informowanie się o podjętych działaniach oraz ich efektach w ramach realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi; 2) Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami realizującymi Program: a) wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących zadania statutowe związane z profilaktyką alkoholową czy przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, b) współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych; c) udzielanie rekomendacji;	a) liczba podmiotów biorących udział w realizacji Programu; b) wysokość środków finansowych przeznaczonych na dofinansowanie programów profilaktycznych w ramach ogłoszonych otwartych konkurach ofert na realizację zadań publicznych c) wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu.

V. Podmiot koordynujący i realizatorzy Programu

Realizacja Programu koordynowana jest przez Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Racibórz.

Zadania Programu realizowane są poprzez:

- 1) pracowników Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Racibórz;
- 2) zlecenie zadań placówkom oświatowym – w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych;
- 3) zakupy i zlecenia zewnętrzne:
 - a) poprzez konkurs ofert na realizację zadania publicznego,
 - b) w trybie art.19 a Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 1057 z późn. zm.)
 - c) poprzez zamówienia publiczne,
 - d) poprzez umowy zlecenia,
 - e) bez stosowania ustawy prawo zamówień publicznych.

W realizacji zadań Programu pracownicy Wydziału Spraw Społecznych współpracują z:

- 1) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu;
- 2) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 3) Miejskim Centrum Profilaktyki „Drogowskaz” w Raciborzu;
- 4) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Raciborzu;
- 5) Sądem Rejonowym w Raciborzu;
- 6) Komendą Powiatową Policji w Raciborzu;
- 7) Strażą Miejską w Raciborzu;
- 8) placówkami oświatowymi;
- 9) Urzędem Miejskim w Bytomiu;
- 10) Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu;
- 11) zakładami leczenia odwykowego;
- 12) organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

VI. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu

1. Członkom Komisji za wykonanie czynności przewidzianych w Ustawie przysługuje wynagrodzenie.
2. Za czynności wykonane w ramach:
 - 1) posiedzenia zespołu realizującego zadania w przedmiocie zobowiązania do leczenia odwykowego oraz za posiedzenia zespołu dokonującego kontroli przestrzegania przez przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zasad i warunków korzystania z tych zezwoleń – członkowi Komisji przysługuje wynagrodzenie (za udział w każdym posiedzeniu) w wysokości 9% minimalnego wynagrodzenia określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 września 2021r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokość minimalnej stawki godzinowej w 2022r., zwanym dalej Rozporządzeniem;

- 2) za udział w posiedzeniach plenarnych członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie w wysokości 3 % minimalnego wynagrodzenia określonego w Rozporządzeniu (za udział w każdym posiedzeniu).
3. Za kierowanie pracami Komisji, organizowanie jej prac i reprezentowanie Komisji na zewnątrz:
 - 1) członkowi Komisji, pełniącemu funkcję Przewodniczącego Komisji, przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne w wysokości 20% minimalnego wynagrodzenia określonego w Rozporządzeniu;
 - 2) członkowi Komisji za czynności wykonywane w ramach obsługi administracyjno - biurowej Komisji, przysługuje zryczałtowane miesięczne wynagrodzenie w wysokości 40% minimalnego wynagrodzenia określonego w Rozporządzeniu.
4. Wypłata wynagrodzeń, o których mowa w ust. 2 i ust. 3 odbywa się w terminie do dnia 20-tego każdego następnego miesiąca, za wyjątkiem wynagrodzeń w miesiącu grudniu gdzie ich płatność nastąpi do dnia 31 grudnia 2022r. Płatność następuje na podstawie miesięcznych wniosków złożonych do Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Racibórz przez Przewodniczącego Komisji lub przez Zastępcę Przewodniczącego Komisji.
5. Podstawą uwzględnienia we wniosku, o którym mowa w ust. 4 wynagrodzenia z tytułów, o których mowa w ust. 2 jest lista obecności z posiedzeń członków Komisji.

VII. Harmonogram realizacji Programu, źródła finansowania

Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych zaplanowanych w budżecie Miasta Racibórz na rok 2022, stanowiących dochody z tytułu wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² Ustawy są przeznaczone tylko i wyłącznie na finansowanie zadań związanych z realizacją gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, gminnego programów przeciwdziałania narkomanii oraz zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.

VIII. Sprawozdawczość

Sprawozdanie finansowo - merytoryczne z realizacji Programu będzie integralną częścią rocznego sprawozdania budżetowego.

Sprawozdanie zewnętrzne z realizacji Programu zostanie przygotowane dla Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek kształtowania polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

Jednym z podstawowych zadań samorządu w tym zakresie jest tworzenie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Cele i zadania programu uwzględniają podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów. Wyznaczają również zadania w zakresie zapobiegania negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwania a także wspierają działalność w tym zakresie instytucji i organizacji społecznych.